

Цифрова історико-культурна спадщина на веб-сайтах архівних установ України та Франції: порівняльний аналіз

Ірина Тюрменко

Кафедра історії та документознавства, Національний авіаційний університет,
УКРАЇНА, м.Київ, просп.Космонавта Комарова 1,
E-mail: azap@voliacable.com, tira@nau.edu.ua

Abstract – The paper analyzes the access to digital cultural heritage available on the websites of Chernihiv Oblast and Seine-Saint-Denis district archival institutions to compare the degree of preservation of information and its use in research and private issues.

Ключові слова – Юнеско, цифрова історико-культурна спадщина, архівні установи, електронний архів, веб-сайт.

I. Вступ

Важливість збереження спадщини у сфері історії та культури обумовлена накопиченням великого об'єму інформації, яка у разі відсутності її довготривалого цифрового архівування може бути втрачена назавжди для майбутніх поколінь. Актуальним залишається і забезпечення постійного доступу до цифрової національної спадщини, автентичності електронних документів, надійності баз даних, а головне – створення цифрових вмістилищ для їх збереження. Адже вже сьогодні досягнуто зетабайтовий діапазон даних (трильйони гігабайт), які людство ледве утримує [1].

Для порівняльного аналізу були обрані веб-сайти Чернігівського обласного архіву (Україна) та окружного архіву Сена-Сент-Дені (Франція). Такий підхід дозволяє виявити кількісні показники розміщених на веб-сайтах архівних установ документів та дослідити кращий досвід представлення цифрової спадщини в он-лайн режимі.

II. Основна частина

Хартія збереження цифрового надбання, прийнята на 32-ій генеральній конференції Юнеско у Парижі у 2003 р., виробила стратегічний план щодо реалізації програми Юнеско «Пам'ять людства» в частині цифрової спадщини. Україна як і інші країни світу стала учаницею цих світових проєктів. Однак їх реалізація мала труднощі як об'єктивного так і суб'єктивного характеру. В Україні досі не затверджено стандартів, які б чітко регламентували процедуру збереження електронних документів. Досвід Франції засвідчив, що сьогодні у країні створена чітка система роботи з електронними документами, у тому числі й в режимі он-лайн. За даними звіту діяльності архівних установ Франції тільки за 2012 р. було оцифровано 381 690 666 різного типу документів, з них в онлайн-доступі знаходилось 291

120 823 текстових та іконографічних документів, а кількість переглядів за рік склала 2 174 715 743 сторінок та зображень. Кількість архівних документів, які були передані на збереження у 2012 р. становила 3 400 км, що підтвердило провідну роль мережі понад 500 архівних служб Франції у збереженні національної спадщини [2, с. 5, 7].

Державний архів Чернігівської області провів велику роботу для представлення значної кількості оцифрованих документів в он-лайн режимі. Зокрема, на сайті вміщено унікальні документи (13), тематичні виставки (34), публікації (9), фотовиставки тощо. На сайті розміщена інформація про загальну кількість фондів та одиниць збереження, та короткий анотований опис фондів, який дозволяє з'орієнтуватися в характері документальної спадщини. Важливою є інформація про державні послуги, які надаються архівом, адреси міських та районних архівів, у тому числі і трудових.

Веб-сайт окружного архіву Сена-Сен-Дені має більш розгалужену структуру, яка відбиває різні сторони роботи архіву, у тому числі інформацію про історію його заснування та розвитку, строки дії секретності різних видів документів, надаються поради громадянам у справі відбору електронних документів на зберігання, у тому числі й особливості збереження e:mail повідомлень. Подано широкий опис фондів і колекцій, які діляться на 5 груп, працює й електронна бібліотека. Сайт надає прямий доступ до оцифрованих документів, обсяг яких дорівнює 35 км. Перевага в оцифруванні була надана ілюстраціям: картам, фотографіям, листівкам, естампам та аудіовізуальним матеріалам. Усього оцифровано 5 тис. з 90 тис. існуючих такого типу документів, які доступні в он-лайн режимі. Архів веде активну освітню роботу та загалом популяризує місцеву та національну історію серед громадськості, залучаючи до цього науковців [3].

ВИСНОВОК

Отже, сьогодні в Україні першочерговим завданням є прийняття стандартів щодо електронного збереження різних видів документів, адже сьогодні існує понад 60 міжнародних стандартів, що стосуються цього питання. Не менш важливим залишається і започаткування широких проствітницьких проєктів та залучення громадської до збереження національної спадщини.

Література

1. У світі не вистачить пристроїв для зберігання цифрових даних // УНІАН, 04 квітня 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/science/354143-u-sviti-ne-vistachit-pristrojiv-dlya-zberigannya-tsifrovih-dannih.html>
2. Des archives en France. 2012. L'activité des services d'archives [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.piaf-archives.org/e-pedagogie/artefact/file/download.php?file=8628&view=2228>
3. Сайт окружного архіву Сена Сен-Дені [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archives.seine-saint-denis.fr/>